

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 4

Χανία 15η Φεβρουαρίου 1932

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 2

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ

Εὐτυχῶς ἡ ἐξέλιξις, εἰς τὴν ἀληθῶς καταπληκτικὴν πορείαν τῆς τῶν τελευταίων ἡμερῶν, δὲν ἐλησμόνησε ἓνα στοιχεῖον τόσο βασικὸν καὶ τόσο σπουδαῖον ὅπως εἶναι ἡ γυμναστική. Ἐλάχιστοι ἐλάχιστότατοι εἶναι σήμερον οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν ὅτι ἡ κίνησις εἶναι ζωὴ, τόσον διὰ τὴν δημιουργίαν, ἐνὸς ὁργανομοῦ ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλὴν διατήρησιν αὐτοῦ. Ἡ σοφὴ δημιουργὸς Πρόνοια μᾶς δείχνει σαφέστατα τὸ πρῶτο: τὸ μικρὸ παιδὶ κινεῖται πρὶν ἀκόμη λάβῃ οὐδεμίαν συναίδησιν καὶ ἀντίληψιν τοῦ περιβάλλοντος. Κι' ὅταν ἀκόμη ἀντιληφθῇ τὸν ἔξω κόσμον, ἡ κίνησις προέχει κἀκεῖ ἐνεργείας του. Ἄν κανεὶς ἐξῆται νὰ τὴν ἐμποδίσῃ θὰ ἔβλεπε ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα σχεδὸν ὅσο καὶ ἡ θρόψις του. Καὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ ὁργανομοῦ ὅπως ἔκαμε ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διατήρησιν αὐτοῦ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ κίνησις. Εἰς ἀνεπτυγμένον πλέον ὁργανομὸς παρακμάζει ἐρειποῦται βαδμηδὸν ὅταν παύσῃ νὰ ἀντλή ἀπὸ τὴν ζωογόνον αὐτὴν πηγὴν.

Ἴδου λοιπὸν ἡ πρώτη καὶ σπουδαιότερα ὠφέλεια τῆς γυμναστικῆς εἶναι κίνησις εἶναι ὁμοίως καὶ συγχρόνως καὶ ρυθμὸς καὶ αὐτὸ τῆς δίδει τὸν ὠραῖον ὑψηλὸν εὐγενῆ καὶ διπλὰ ὠφέλι-

μον τόνον τῆς. Βεβαίως ἡ κἀκε κίνησις εἶναι ὠφέλιμος, ἡ ρυθμικὴ κίνησις ὁμοίως εἶναι ἰδανικὴ. Καὶ τοῦτο διότι ἡ ἐπίδρασις τῆς εἶναι διπλῆ. Δὲν δημιουργεῖ μόνον ἓνα ἄρτιον ὑγιὲς καὶ ὠραῖον σῶμα, ἀλλὰ καὶ ἓνα ψυχὴν ἄρτιαν, ὠραῖαν καὶ ὑγιᾶ. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ κατορθώσῃ νὰ ὑποτάξῃ τὸ σῶμα του εἰς τὴν ἀρμονίαν τοῦ ρυθμοῦ θὰ συνηθίσῃ σιγὰ—σιγὰ νὰ ὑποτάξῃ καὶ τὴν ψυχὴν του. Ὡ! πόσο φωτεινὰ θὰ εἶναι τότε τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς τοιαύτης ὑποταγῆς.

Ἐπειτα τὸν διπλὸν αὐτὸν σκοπὸν τῆς γυμναστικῆς τὸν ὑποβοηθεῖ πολὺ τὸ περιβάλλον εἰς τὸ ὁποῖον γίνεται, τὸ ἀγνόν, καθαρὸν ὠφέλιμον καὶ διδακτικὸν καὶ ἀπὸ σωματικῆς καὶ ἀπὸ ψυχικῆς ἀπόψεως.

Αὐτὰ ὅλα τὰ ἐγνώριζαν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας ποῦ ἡ λαμπρότης τοῦ πνεύματός των ἐφώτιζε καὶ θὰ φωτίσῃ τοὺς αἰῶνας. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν τους ἦτο ἡ γυμναστική. Γιὰ νὰ μιλήσω ὁμοίως εἰλικρινέστερα, ὄχι ὅλων τῶν παιδιῶν τους, τῶν ἀγοριῶν μονάχα ἂν ἐξαιρέσωμε τὴ Σπάρτη. Ἡ γυμναστικὴ στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα ἦταν ἓνα διαλεχτὸ πρόνομιο τῶν νέων. Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐκπλήττῃ ἐπειδὴ γνωρίζομεν ὅ-

τι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ γυναῖκα ἐθεωρεῖτο ἓνα κατώτερον ὄν, ἐπομένως καὶ σχεδὸν αὐδεμία ἀγωγή ἐδίδοτο εἰς αὐτάς. Ἄρα ἦτο φυσικὸν νὰ τῶν εἶναι ἀγνωστος ἡ γυμναστική.

Ἐπὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ γυναῖκα ἐθεωρεῖτο ἓνα κατώτερον ὄν, ἐπομένως καὶ σχεδὸν αὐδεμία ἀγωγή ἐδίδοτο εἰς αὐτάς. Ἄρα ἦτο φυσικὸν νὰ τῶν εἶναι ἀγνωστος ἡ γυμναστική. Ἐπὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ γυναῖκα ἐθεωρεῖτο ἓνα κατώτερον ὄν, ἐπομένως καὶ σχεδὸν αὐδεμία ἀγωγή ἐδίδοτο εἰς αὐτάς. Ἄρα ἦτο φυσικὸν νὰ τῶν εἶναι ἀγνωστος ἡ γυμναστική. Ἐπὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ γυναῖκα ἐθεωρεῖτο ἓνα κατώτερον ὄν, ἐπομένως καὶ σχεδὸν αὐδεμία ἀγωγή ἐδίδοτο εἰς αὐτάς. Ἄρα ἦτο φυσικὸν νὰ τῶν εἶναι ἀγνωστος ἡ γυμναστική. Ἐπὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ γυναῖκα ἐθεωρεῖτο ἓνα κατώτερον ὄν, ἐπομένως καὶ σχεδὸν αὐδεμία ἀγωγή ἐδίδοτο εἰς αὐτάς. Ἄρα ἦτο φυσικὸν νὰ τῶν εἶναι ἀγνωστος ἡ γυμναστική.

Μόνον εἰς τὴν Σπάρτην κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Λυ

κούργου ἡ γυνὴ ἦτο ἴση πρὸς τὸν ἄνδρα ἐνώπιον τῆς γυμναστικῆς. Ἄς μὴ βιασθοῦμε ὁμοίως νὰ τῆς ἐπαινέσωμεν διὰ τὴν ἀνεπτυγμένην καὶ εὐμενῆ πρὸς τὴν γυναῖκα διάθεσιν διότι τοιαύτη δὲν ὑπῆρχε. Ἡ τακτικὴ τῶν Σπαρτιατῶν ἦτο καθαρῶς ἐγωϊστικὴ ἀποβλέπουσα εἰς τὸ καλὸν τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀπόδειξις ὅτι ἡ γυμναστικὴ ἀγωγή ἔπαυε ἀμέσως μετὰ τὸν γάμον. Οἱ Σπαρτιάται ἠθέλον νὰ παρασκευάζουν μητέρας γενναίων καὶ τίποτε περισσότερον.

Αὐτὴ λοιπὸν ἦτο ἡ θέσις τῆς γυναικὸς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν. Ὅχι βεβαίως πολὺ εὐχάριστος, οὔτε ἀξιοθαύμαστος διὰ μιᾶν ἐποχὴν ἀκμῆς ὅποια ἦτο ἐκείνη. Ἡ κυριαρχοῦσα ἰδέα ἀρμονικῆς ἀναπτύξεως σώματος καὶ ψυχῆς ἐλάχιστα ἐπεξετείνετο καὶ εἰς τὰς γυναῖκας.

Εἰς τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν ἡ γυναῖκα περισσότερον περιωρίσθη εἰς τὸ σπῆτι. Τὸ ἰδανικὸν τῆς ἀναπτύξεώς της δὲν εὐρίσκετο εἰς τὴν γυμναστικὴν. Τὸ δίκαιον τοῦ παραπόνου τῆς θυγατρὸς τοῦ Καλλιμάχου τὸ ὁποῖον ἀνέζησεν εἰς ὅλας τὰς ψυχὰς καὶ τὰ χεῖλη χιλιάδων ἔκτοτε γυναικῶν ἀνεγνωρίσθη ἐπὶ τέλους. Τοιοῦτοτρόπως ἡ γυνὴ ἤρρισε νὰ ἀπολαμβάνῃ τῶν ἀγαθῶν τῆς γυμναστικῆς τὰ ὁποῖα εἰς περιεκτικότητάτην συντομίαν ἠρίδμησεν ἡ Φίντες ὑγείας, ἰσχύος, εὐαισθησίας καὶ κάλλους. Ἡ γυμνα-

στική βαθμίδον εισήχθη και εις τὰ σχολεία τῶν θηλέων και ἀπὸ τότε σημειώνει μίαν καταπληκτικὴν ἐξέλιξιν. Ἐκατομμύρια εἶναι σήμερον γυναικῶν αἱ ὁποῖαι ὄχι μόνον γυμνάζονται ἀλλὰ και ἐπιδίδονται μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὸν ἀθλητισμὸν. Τὰ διάφορα σπορτ ἔφθασαν ν' ἀποτελοῦν τὴν πλεονεχίαν ἀσχολίαν διὰ πλείστας τῶν γυναικῶν τῆς ἐποχῆς μας. Καὶ ὅσον μεγαλύτερος εἶναι ὁ πολιτισμὸς μιᾶς χώρας, τόσο μεγαλύτερα εἶναι ἡ ἐπίδοσις και ἡ ἀγάπη τῶν γυναικῶν εἰς τὴν γυμναστικὴν.

Αὐτὸ εἶναι εὐτύχημα. Διότι αἱ συνθῆκαι τῆς ζωῆς ἔχουν διαμορφωθῆ και τὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ εἶναι περισσότερο ἐπιτακτικὴ ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐποχὴν ἡ τοιαύτη ἀγωγή τῶν γυναικῶν. Ἡ σημερινὴ γυνὴ ἡ ὁποῖα ἐργάζεται σχεδὸν ὅσον και ὁ ἄνδρας ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἡ ποῖα ἀγωνίζεται διὰ νὰ ἀνταπεξέλθῃ εἰς τὰς καθ' ἡμέραν ἀξαναομένας ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς διπλῆς ἐνισχύσεως τῆς γυμναστικῆς. Καὶ διὰ τὴν μὴ ἐργαζομένην γυναῖκα ναὶ μὲν ὄχι ἀπόλυτος, ἐπιτακτικὴ ὅμως εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς γυμναστικῆς.

Ἡ γυναῖκα σήμερον εἶναι ἄνθρωπος. Καὶ ὅμως λέγει ὁ Montaigne ἡ προσπάθειά μας δὲν πρέπει νὰ τείνῃ εἰς τὴν προαγωγὴν μόνον τοῦ σώματος ἢ τὴν προαγωγὴν τῆς ψυχῆς ἀλλὰ εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου, και ἡ προαγωγὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς παραλλήλου πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ἀναπτύξεως τοῦ σώματος. Ὅπως εἶπεν ὁ Πλάτων και ἀργότερα ὁ Rousseau εἶναι ἰσχυρὸν σῶμα εἶναι ἀπαραίτητον διὰ γίαν ἐνάρετον ψυχὴν. «Τὸ σῶμα» λέγει «πρέπει νὰ εἶναι ἰ-

σχυρὸν διὰ νὰ πειθαρχῆ πρὸς τὴν ψυχὴν. Ὁ καλὸς ὑπηρέτης πρέπει νὰ εἶναι ἰσχυρὸς. Ὅσον τὸ σῶμα εἶναι ἀσθενὲς τόσο περισσότερο διευθύνει. Ὅσον εἶναι ἰσχυρὸν τόσο περισσότερο πειθαρχεῖ». Συνιστᾷ ἰδίως τὴν γυμναστικὴν εἰς τὴν παιδικὴν ἠλικίαν ἀμφοτέρων τῶν φύλων. «Διὰ τῆς γυμναστικῆς—λέγει—δὲν ἐξασφαλίζεται μόνον ἡ ὑγεία και ἡ ὠραιότης. Δημιουργεῖται και ἡ πολιτικὴ και ἡ κοινωνικὴ συνείδησις. Δὲν πρόκειται δι' αὐτῆς νὰ δημιουργήσωμεν παιδιὰ εὐστροφὰ και ῥωμαλέα ἀλλὰ και νὰ τὰ συνειθίσωμεν ἐνωρὶς εἰς τὴν τάξιν τὴν ἰσότητα τὴν ἀδελφότητα και τὴν πρόοδον.»

Ἔχει ἀπόλυτον δίκαιον ὁ Rousseau.

Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα διὰ τὸν ἄνθρωπον γενικῶς τῆς Γυμναστικῆς τῆς ἰδανικῆς αὐτῆς κινήσεως τῆς σοφῆς ἀρμονίας τοῦ χρόνου...

Εὐτέρπη Κανδράκη

Μαθήτρια Γ'

ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΜΙΑ ΕΥΧΗ

Τώρα ποῦ μὲ τίς κοινότητες ἐνωθήκαμε ὅλες σὲ μιὰ ψυχὴ εὐκολα φαίνεται ἡ ἀλλαγὴ ποῦ ἔγεινε σὲ κάθε μιὰ μαθήτρια.

Ἰώρα ὅλες ἀγαποῦμε τὸ σχολεῖο περισσότερο, θυσιάζομε περισσότερες ὥρες γι' αὐτὸ.

Τὸν δρόμον ποῦ μᾶς φέρνει στὴν τελευταία του τάξιν προσπαθοῦμε νὰ τὸν στρώσωμε με λουλούδια χαλιὰ ξεριζώνοντας τ' ἀγκάφια μὲ ἕνα ξεχωριστὸ σκαλιστήρι.

Ἡ μάρκα του εἶναι γραμμὴν με χρυσεὰ γράμματα «Ἐνωσις Ἀγάπης Καλωσύνης».

Μὰ δὲν ἔχομε σκεπθῆ ἀκόμη τίποτε μελλοντικώτερον θλέπομε τὴν «κοινότητα» ὡς ἐκεῖ ποῦ μ' ἕνα ἀπολυτήριον στὸ χέρι θ' ἀφίσουμε τὸ σχολεῖο.

Τὴν ἄλλη μέρα δλαστάρια ἐνὸς γέρικου ἐλευνοῦ δένδρου τῆς κοινότητας, θὰ θυμούμαστε ἐκεῖνο τὸ ἀγαπημένον σπῆτι ποῦ ὅπως νομίζομε ἔκλεισε τὴν πόρτα του γιὰ μᾶς.

Ἰπάρχουν μὴπως μερικὲς

ποῦ κάθε χρόνο, φεύγοντας ἀπὸ τὸ σχολεῖο μας, ὑστερα ἀπὸ ἕξ-ἕξ χρόνων ζωῆ σ' αὐτὸ τὸ λησμονοῦμε ὀλότελα;

Ἐχνοῦν ἐκεῖνο ποῦ μὲ χίλιες θυσίες τοῦς ἔφεραν ὡς τὸ γέρικον σάπιον δένδρον, τὴν σαμβαλιασμένην «κοινότητα»;

Ἐχνοῦνε πῶς πέρασαν τὰ πρῶτα χρόνια τοῦς σ' αὐτὸ, ἀθῶα, ἀγνὰ, ἀπονήρευτα;

Ἰως ἐκεῖνες νὰ θυμοῦνται τὴν μαθητικὴν ζωὴν ὅλο μὲ σκοτούρες και θάσανα Ἰως δὲν τίς συνδέουν γλυκὲς ἀναμνήσεις με τὰ ξύλινα θάβρα.

Ἐμᾶς ὅμως ποῦ ἤμαστε εὐτυχισμένες πιδ πολὺ ἀπὸ ἐκεῖνες ποῦ τὸ σχολεῖο εἶναι γιὰ μᾶς μιὰ ἀγαπημένη φωλιά, θ' ἀφήσωμε ὑστερα ἀπὸ λίγα χρόνια ὅλα αὐτὰ τὰ ὄμορφα πράγματα;

Θ' ἀπρεῖτε Ἰως αὐτὴ μας τὴν ἔνωσι νὰ τὴν δεῖχνομε στὸν κόσμο ἀδιάσπαστη, μεγάλη, ὅπως εἶναι μᾶς στὸ σχολεῖο.

Και ἀκόμη ἀφοῦ τελειώσωμε τὸ σχολεῖο κάτι νὰ μᾶς κρατᾷ δεμένες μ' αὐτὸ.

Στὸ δρόμον, πατοῦ εἰταν συναντῶνται μαθήτριες ἅς μὴ γυρίζῃ ἢ μιὰ ἀπ' τὸ ἕνα και ἢ ἄλλη ἀπ' τ' ἄλλο μέρος τὸ κεφάλι, μὰ νὰ δεῖχνη θλέποντας ἢ μιὰ τὴν ἄλλη τὸ ἐνδιαφέρον ποῦ πρέπει νὰ ὑπάρχη μᾶς σ' ἕνα μεγάλο εὐγενικὸ σπῆτι, ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ ἐνὸς σχολείου.

Γυμνάσιον ποῦ λὲς σκεπθῆτε λιγὰκι μακρότερα. Ἄς σκεφθοῦμε ὅλες ἐμεῖς και νὰ βροῦμε κάτι—αὐτὸ τὸ κάτι ἀπλὸ, μεγάλο ποῦ νὰ δεῖχνη τὴν τρανὴ, μὲς ἀγάπη τὴν μεγάλη δουλειὰ ποῦ γίνεται στὸ σχολεῖο μας.

Ναὶ τὸ Γυμνάσιον μας θ' εἶναι τότε ἰσχυρὸν δὲν θὰ φοβᾷται τίποτε, σὴν ἕνα δυνατὸ μικρὸ βασίλειον γεμᾶτο ἀπὸ κορίτσια ἀδελφωμένα, ἀφοσιωμένα στὸ καθήκον τῆς μαθητρίας.

Θὰ τρέχνομε πρῆθυμα ἀκεῖ ὅπου θ' ἀπειλῆ κίνδυνος κανένα μέλος τοῦ μαθητικοῦ μας κόσμου, θὰ θυσιαζώμαστε γιὰ κάθε τι ποῦναι δικὸν μας.

Στέλλα Γαλιάνη

Τάξις Ε'.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΕΙΚΟΝΕΣΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΧΘΕΣΙΝΗΝ ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑ

Ὁχι! πῶς θὰ πάω στὸ σχολεῖο! Κάνει τόσο κρύον, τὰ χέρια μου εἶναι παγωμένα, δὲν μπορῶ νὰ πάρω οὔτε τὰ βιβλία μου, μου πέφτουν ὅταν προσπαθῆσω νὰ

τὰ πάρω, Αὐτὰ συλλογιζόμουν ἕνα πρωτὶ, ὅταν σηκώθηκα και εἶδα τὸν τόσο ἀσχημο καιρὸ, και ὅταν ἐνθυμήθηκα ὅτι χθὲς ἔτὸ βράδυν εἶχε χιονίση. Τὶ νὰ κάνω ὁμως. Βάζω τὸ παλτό μου και τὸ καπέλο μου, και με τρεχάλα σὴν νὰ ἔπαιζα κυνηγητὸ, φθάνω εἰς τὸ σχολεῖον. Αἱ περισσότεραι μαθήτριά εἶλεπαν. Ἐμπήκαμε στὴν τάξιν, μὴπως ἐκεῖ τὸ κρύον εἶναι πιδ λίγο. Καὶ πράγματι, ὅταν σὲ λίγο ἤλθαν και ἄλλα κορίτσια, λόγῳ τοῦ ὅτι ἀναπνεάμεν τόσαι μαθήτριά μεσα στὴν τάξιν ἐξεσταθήκαμε. Σὲ λίγο χιόνι πάλι ἔκανε τὴν ἐμφάνισίν του εἰς τὸ παράθυρον. Τὰκ—τὰκ σὴν νάταν κανένα πουλάκι. Ὅλαι ἐστρέψαμε τὴν προσοχήν μας εἰς τὸ τζάμι. Εἶπαμεν ἕνα δυὸ παραμύθια, διότι κάποιοι ος κ. καθηγητῆς μας ἀπουσίαζε, και ἡ ὥρα παρήλθεν, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω καλά—καλά. Τώρα ἄλλο ζήτημα.

Πῶς νὰ βγῶ ἔξω; Ὅστερα ἀπὸ τόση ζέστη, στὸ τόσον κρύον. Αὐτὸ ἦταν. Ὁ καιρὸς εἶχε χειροτερεύσει. Καθὼς ἐπήγαινε κανεῖς, ὁ ἀέρας ἦταν τόσο σφοδρὸς ὥστε τὸν ἔπαιρνε. Ἄνεστρεψε τὰς ὀμπρέλλας τῶν διαβατῶν, Οὐρλιαζε σὴν μαγιασμένος και ἐσκοπριζόταν ξεθύμωμε στὰ πρόσωπά μας. Ὁ οὐρανὸς γεμᾶτος σύννεφα μαύρα, κῆσι πυκνά. Ποῦ και ποῦ ἐφαίνετο μιὰ στενὴ λωρὶς γαλάζιου κομματιοῦ ἀλλὰ και πάλι ἐκρύπτονταν. Τὰ δένδρα γυμνά, τὰ πουλάκια ἐντρομα φεύγουν εἰς ζεστοῦς, τόπους. Ἡ κίνησις ὀλίγη. Μερικοὶ διαβάται βιαστικοὶ κοκκουλωμένοι ὡς τὰ αὐτιά, ἐπροχώρουν. Ἐφτασα στὸ σπίτι. Ἐκεῖ βέβαια ἐξεστάθηκα κάπως. Τὸ μαγκάλι με τὰ ἀναμμένα κάρβουνα με περιμένε.

Ἀφίνω γρήγορα τὰ βιβλία μου και με τὸ καπέλο ἀκόμη, ἔβαλα στὴ φωτιά, τὰ χέρια μου γιὰ νὰ τὰ ζεστάνω. Σὲ λίγο ἤλθαν και

τά άλλα μου αδέρφια και ξετρεξαν και αυτά στο μαγκάλι. Τοιουτοτρόπως ένας κύκλος έσχηματίσθη. Χέρια παγωμένα, μπλαβισμένα από το κρύο, εμάλλωναν πιδό να πάη να βρῆ την καλύτερη θέση στο μαγκάλι με φωτιά αναμμένη.

Σε λίγο έμεινα σκεφτική. "Αραγε είπα με το νοῦ μου άλλα παιδάκια, πτωχά έχουν φωτιά, έχουν σπίτι; ή είναι γυμνά, ξυπόλητα και τριγυρνούν στους δρόμους; Θά ἦσαν βέβαια, άσφαλώς, στην σημερινή κρίση. Δύο εικόνες τότε μου ἤλθαν εἰς τὸν νοῦν, τῆς δυστυχίας από την μιὰ μεριά, και τῆς εὐτυχίας στο χωριουδάκη τὸ μικρὸ από την ἄλλη.

Μιὰ μάνα πτωχή με κουρελιασμένα ρούχα 2—3 παιδάκια να τῆ σέρνουν ἀπὸ αὐτὰ και να τῆς λέν παραπονεμένα: «Πεινούμεν μητέρα, δώσε μας λίγο ψωμάκι να φάμε.» Τι λυπηρὸν θέαμα. Ἀλλὰ τι εὐχάριστον θέαμα τὸ ἄλλο. Μιὰ γρη῏α γιαγιά με τῆ ρόκα, εἶναι καθισμένη στο μαγκάλι, με 2 παιδάκια με ξανθὰ μαλλιά.» Γιαγιά τὸ παραμῦθι» λέν αὐτὰ και ὄχι «πεινούμεν» ὅπως τὰ ἄλλα. Γιατί αὐτὰ ξέρουν ὅτι ἡ μητέρα εἶναι στην κουζίνα και μαγερεύει. Ὅποια λοιπὸν διαφορὰ μεταξὺ τῆς μὲν και τῆς δεξιόκονος!

Ἄλλ' ἔξαφνα μιὰ φωνὴ με ἔκανε να ξυπνήσω ἀπὸ τις σκέψεις μου. "Ε! παιδιὰ ἀκόμη στο μαγκάλι.

Ἐσηκώθηκα λυπημένη. Ἐφαγα και ἐπέστρεψα στο μαγκάλι με τὸ βιβλίο στο χέρι. Σε λίγο στο σχολεῖο πάλι. Πηγαίνουσα στο σχολεῖο πέρασα μακριὰ ἀπὸ τῆ θάλασσα. Κύματα ἀφρισμένα, λευκὰ ἐφθάναν σὲ πολὺ ὕψος. Καμμιὰ νέα βαρκοῦλα. Κανείς βαρκάρης για να λύση τῆ βάρκα για να ψαρέψη. Ὅλα ἔρημα. Φτάνω στο σχολεῖο και ἤκουα τὰς συμμαθήτριάς μου να λένε διάφορες τέτοιες εικόνες και να λέν. «Καημένη καλοκαι-

ρία και ποῦ εἶσαι!» Αὐτὴ ἀκριβῶς τῆ γνώμη εἶχα και ἐγὼ. Να μὴ κρυώνουν τοῦλάχιστον τὰ φτωχὰ παιδάκια, γιατί τὰ θερμαίνει ἡ ἀκτίς τοῦ ἡλίου. Καλοκαιριὰ λοιπὸν και πάλι καλοκαιριὰ!!

Ναυσικᾶ Δανιᾶ

Μαθήτριά Γ' τάξεως Γυμνασίου Θηλέων.

Ο ΠΛΑΝΟΔΙΟΣ ΜΑΝΑΒΗΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

«Ἐχω καλὲς πατάτες, σέλινο και πράσα» ἀκούεται κάθε πρωῒ ἡ φωνὴ τοῦ μανάβη τῆς γειτονιάς για να μᾶς ξυπνήσῃ ἀπὸ τὸ πρωῒνὸ ὕπνο... Καθὼς ἀνοίγομε να παράθυρα τὸν βλέπομε να βαδίζει δίπλα στο βαρυφορτωμένο γαῖδουράκι του και τὸν ἀκούομε μαζί με τὰ διαλαλήματα τῆς πραμάτειας του να φωνάζῃ και ἕνα στερεότυπο «ντὲ» στο «ψαρή» ἢ στο «Μαῦρο» του φτωχὸν τιμένος και στρημένος σὰν ὄλους τοὺς μάρτυρας τῆς σημερινῆς κοινῆς ζωῆς, δουλεύει, κοπιάζῃ για να βγάλῃ τὸ ψωμάκι του και τὸ ψωμάκι τῶν παιδιῶν του. Βαδίζει ἀδιάκοπα ὥρες ὀλόκληρες ἀδιαφορῶντας για τῆ κούρασι τον και ἔχοντας ὡς μοναδικὸ σκοπὸ να κερδίσῃ. Γιατί ὅταν τῆν ἴδια μέρα τὸν ξαναβλέπομε εἶναι χαρούμενος και καθισμένος στο ἀδεινὸ πια ἀπὸ ἄλλο φορτίο γαῖδουράκι του. Κάποτε μάλιστα ὅταν ἡ «δουλειὰ του ἔχει πάει φῖνα» κατὰ τῆν ἔκφρασι του τραγουδά και κανένα εὐθυμο τραγούδι. Πόπο μᾶρέση να τὸν συναντῶ κείνη τῆν ὥρα στο δρόμο μου. Νοιώθω τῆν ψυχὴ μου να γεμίζει ἀπὸ χαρὰ γιατί αἰσθάνομαι πὼς εἶναι χαρούμενος αὐτὸς ὁ τόσο συμπαθητικὸς γέρος οἰκογενειάρχης. Και σκέπτομαι τῆ μέρα κείνη ποῦ τὸν συναντῶ και τραγουδᾷ με τῆ χαρὰ θὰ πηγαῖν στο σπιτάκι του και πὼς ἔχοντας στην ἀγκαλιὰ του τὸ μικρὸ του παιδάκι θὰ ξεχνᾷ

τῆν κούρασι τῶν ποδιῶν του. Εἶναι στιγμὴ ὅμως ποῦ χωρὶς να τὸ θέλω αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος μου κινεῖ τὸν οἶκτον τῆν συμπάθεια. Ἐτσι μου φάνικε και σήμερα. Και για να ἐξηγηθῶ. Τὸ γαῖδουράκι βαρυφορτωμένο καθὼς ἦταν και καθὼς τὸ ἔδερνε ἡ βροχὴ σκόνταψε σὲ κάποια πέτρα και ἔπεσε. Πόσο λυπήθηκα κείνη τῆν ὥρα τὸ συμπαθητικὸ τὸν ἀγαπημένο μου μανάβη. Ἐνῶ τὸν ἔδερνε ἡ βροχὴ παιδεύοντα να τὸ σηκώσῃ προφέροντας μάλιστα και και κάτι ἀκατάληπτα λόγια. Ὁρες ὀλόκληρες παιδεύοντανε διατὶ τὸ βράδυ σὰν σκόλασα και τὸν συνάντησα στο δρόμο ἦταν τόσο ἀλοιώτικος ἀπὸ ἄλλες φορὲς. Προχωροῦσε ἀμίλητος σιωπηλὸς δίπλα στο γαῖδουράκι του. Σκέπτομαι αὐτὴ τῆ στιγμὴ.

Πόσο μεγάλη ἔλλειψι θὰ αἰσθανθῶ τῆ μέρα ποῦ δὲν θὰ ἀκούσω πια τῆ φωνὴ του να φωνάζῃ «πατάτες μελιτζάνες μπάμνιες, κολοκυθᾶκια, ντὲ».

Μαρίνα Περμπῆ
Τάξις Βα

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΟΥ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ ΚΑΙ ΕΓΩ ΑΡΡΩΣΤΗΜΕΝΗ

Ἦταν ἡ πρώτη ἡμέρα ποῦ για πρώτη φορὰ ἔδοκίμαζα τὸ μεγάλο ἐκεῖνο πόνο ἀκούγοντας τις καμπάνες να χτυποῦν χαρμόσυνα κρίζοντας τοὺς χριστιανὸς εἰς τῆν Ἐκκλησίαν. Ἐαπλωμένη εἰς τὸ κρεβάτι μου, ἡ φαντασία μου πετοῦσε εἰς τῆν τόσο ὡραία τελετὴ ποῦ ἐγένετο ἔξω πρὸς χάριν τῶν τριῶν ἱεραρχῶν και σὲ κάθε τόσο ἔχυνα ἐν χονδρὸ δάκρυ, διότι ἐὰν ἤμουν καλὰ θὰ βρισκόμουν κι ἐγὼ ἐκεῖ.

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποῦ βρῆκα μιὰ τόσο μεγάλη εὐκαιρία να συλλογισθῶ και να κλάψω τοὺς δυστυχισμένους ἀνθρώπους ποῦ και χρόνο ὀλόκληρο ἀκόμη βρίσκονται σ' αὐτὴ τῆ στενοχώρια.

Θὰ ἔμεινα ὅλην τῆν ἡμέ-

ραν ἀκίνητη βυθισμένη στις ἴδιες πάντα σκέψεις, ἂν ἡ μητέρα μου δὲν ἐρχόνταν να μ' ἐρωτᾷ «θέλεις Εἰρήνη τίποτα;» και ἐγὼ ἀφήνοντας τοὺς συλλογισμοὺς μου να τῆς λέω τῆ γνώμη μου. Οἱ ὥρες περνοῦσαν τόσο ἀργὰ ποῦ πρώτη φορὰ εἶχα δῆ τόσο μεγάλη ἡμέρα. Ἐπιτέλους κατακουρασμένη ἀφῆκα ἄθελα τὸν ἑαυτὸ μου να δοθῆ σ' ἕνα ὕπνο βαρὺ γεμάτο ὄνειρα, ὄνειρα χαλαρὰ.

Ἦταν ὄνειρα ποῦ τόσο με εὐχαρίστησεν ὥστε ξυπνῶτας, ἐνῶ πρὶν κοιμηθῶ δὲν μποροῦσα οὔτε λέξι να προφέρω καθαρὰ, τώρα σὰν να εἶμουν καλὰ με ὀλίγη μόνο βοήθεια τῆς μητέρας μου κατάρθωσα να καθήσω λίγο στο κρεβάτι μου και να διηγηθῶ ὄλο ἐκεῖνο ποῦ σὸν ὕπνο μου εἶδα και ποῦ τόσο με ἐδυνάμωσε.

Σε λίγο ὁ πυρετὸς μου κατέβηκε και ὀλίγο κατ' ὀλίγο αἰσθανόμουν τὸν ἑαυτὸν μου καλύτερα.

Τῆν ἐπομένη μέρα, ὄχι μόνο πὼς δὲν εἶμουν ἀρρωστη ἔλεγα, ἀλλὰ και ὅτι εἶχα πάει και εἰς τῆν ἑορτὴ τῶν τριῶν ἱεραρχῶν και αὐτὸ τὸ ἔλεγα, γιατί τὸ τόσο εὐχάριστο ποῦ εἶπα τῆς μητέρας μου ἦταν ἡ ἑορτὴ τῶν τριῶν ἱεραρχῶν.

Εἰρήνη Μωράκη
Τάξις Α'

ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

—«Ἐλα γιαγιάκα, ἡ φωτιὰ κοκκίνησε και τὰ κάστανα περιμένουν. Να! ἔλα, να μᾶς πῆς και ἐκεῖνο τὸ παραμῦθι με τοὺς δράκους.» Ἐτσι φώναξε ὁ μικροῦλης βιαζόμενος για τὰ κάστανα ποῦ τοῦ γαργαλοῦσαν τῆ γλώσσα.

—«Ὅχι, ἐφώναξε τὸ μεγαλύτερο ἐγγονάκι δὲ θὰ μᾶς πῆ σήμερα για τοὺς δράκους, ἀλλὰ για κείνο τὸ ζητιάνο ποῦ ἤθελε χθὲς.» Ἐ, γιαγιάκα δὲ μᾶς τὸ ὑποσχέθηκες;

Σ' αὐτὸ συμφώνησαν ὄλοι.

Τώρα γύρω ἀπὸ τὸ μαγκάλι δὲν ἀκούεται τίποτε ἄλλο παρὰ τὰ κάστανα ποῦ σκάζουν κι ἡ τρεμουλιαστὴ φωνὴ τῆς γιαγιάς ποῦ διηγείται ἔτσι: «Ἦταν κι αὐτὸς παιδιὰ μου μιὰ φορὰ ἕνα

νοι καυρόπαδο ο μπαμπάς του ήταν από τους πλούσιους του χωριού, εργάστηκα τίμια για νάχη ξεγνοιαστα γηραιά· έζησα μιὰ ζωὴ μετρημένη χωρίς νὰ τοῦ λείπη τίποτε μὰ καὶ χωρὶς σπατάλη γιατί αὐτὸς εἶχε δουλέψει καὶ γνώριζε τι ἀξίζουν τὰ λεπτὰ.

Εἶχε ἕνα γιό μονάκριβο — αὐτὸν τὸν κουρελιάρη ποὺ εἶδατε — ποὺ εἶχε ἀρρωθῆ στὴν ἀντροφή του κι' εἶχε ἐλπίδες, πὼς θὰ τὸν καμάρωνε μιὰ μέρα ὅπως τὸν ὄνειρευόταν.

Λένε ὅμως καμμιά φορά πὼς καὶ ἡ καλὴ καὶ ἡ καὶ ἡ μέρα φαίνεται ἀπὸ τὸ πρῶτ'. "Τοὶ κι' αὐτὸς μ' ὄλους τοὺς κόπους τίς φροντίδες καὶ τίς συμβουλὲς τοῦ ἀμοιρου πατέρα του δὲν ἐκλινε πρὸς τὸ καλὸ· τὸ σχολεῖο δὲν ἦταν τὸ ζυεῖρὸ του καὶ κάθε του πράξη τὴν χαρακτηρίζε ἡ ἀπερισκεψία καὶ ἡ σπατάλη.

— «Καὶ τί θὰ πῆ γιαγιά σπατάλη; ρώτησε τὸ μεγαλύτερο ἐγγονάκι.

— Νὰ παιδί μου σπάταλος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ξοδεύει τὰ λεπτὰ ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει χωρὶς νὰ τὰ λυπάται.

— "Αὶ κι' ὁ Τάκης εἶναι σπάταλος ποὺ σχίζει τὰ τετράδιά του, καὶ θὰ γίνῃ σὰν καὶ τὸ ζητιάνο θρανμεγαλώση;

— «Ὁχι! Ὁχι! δὲν θὰ τὰ ξανασχίσω πιά... φώναξε ὁ μικροῦλῳς μὲ τρόμο ποὺ φανέρωσε ὀλη τὴ ψυχικὴ του ἀπελπισία. Τόσο φοικτὴ ἦταν ἡ ἐντύπωση ποὺ τοῦ προξένησε ὁ ζητιάνος!

— Γιαγιά, καίονται τὰ κάστανα φώναξε τὸ μικρὸ ἀπὸ τὰ ἐγγονάκια, ποὺ ἡ προσοχὴ του ὀλη ἦταν συγκεντρωμένη στὰ κάστανα χωρὶς νὰ δίδῃ καὶ πολλὴ προσοχὴ στὸ παραμῦθι τῆς γιαγιάς, γιατί λόγῳ τῆς ἡλικίας του οἰκονομία καὶ σπατάλη ἦταν λέξεις ποὺ δὲν ὑπῆρχαν στὸ λεξικό του.

— Λοιπὸν παιδιὰ μου ἐξακολούθησε ἡ γιαγιά, ὅσο μεγάλωνε τὸ παιδί αὐτὸ τόσο πιὸ καθαρὰ φαίνότανε ὁ κακὸς καὶ σπάταλος χαρακτήρας, ὅσπου πέθανε ὁ μπαμπάς του κι' ἄφησε σ' αὐτὸν ὀλη τὴ περιουσία του ποὺ τὴ σκορπίσε ὅπως σκορπίζει ὁ ἀέρας τὰ χερα. Μαζὺ μὲ τὰ λεπτὰ ὅμως κατὰστρεψε καὶ τὴν ὑγεία του καὶ κατῆνθησε ἀνάξιος γιὰ καθετί. Λουρεῖα καμμιά δὲν ἔμαθε μὰ γῆτε καὶ γράμματα κι' εἶσι κατάντησε ὅπως τὸν εἶδατε.

— Καὶ τώρα γιαγιά; ρώτησαν ὀλα μὰζυ.

— Τώρα παιδιὰ μου πάτε πιὰ τελείωσε ἡ κατάντια του τὸν ἐδίδαξε πολλὰ, μὰ γι' αὐτὸν ἀνώφρακι· αὐτὸ πρέπει ἐσεῖς νὰ ἔχετε τὸ πᾶθημα του γιὰ πρᾶδειγμα στὴ ζωὴ σας, γιατί εἶχε κι' αὐτὸς λεπτὰ καὶ μάλιστα

πολλὰ, ἀλλὰ δὲν ἤξερε νὰ τὰ φυλάξῃ καὶ νὰ ποὺ κατῆνθησε. Πρέπει λοιπὸν νὰ ξέριτε πὼς πὼς ὀλο εἶναι νὰ διατηρήσῃ κανεὶς παρὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὰ χρήματα, καὶ ὀχι μόνον τὰ χρήματα ἀλλὰ καὶ κατὴ ἀγαθὸν.

Ἀγγέλκι Μικρέκι

Ε'. Τάξις

Γυμνασίου Θελέων Χανίων

Ἡ ΓΥΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΡΩΜΑΪΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀρχαιότητος ἡ θέσις τῆς γυναικὸς ἦτο ἐντελὼς διάφορος τῆς θέσεως εἰς τὴν ὀποίαν εὐρίσκεται ἡ σημερινὴ γυναικὰ καὶ ἀ ἀπόψεως κοινωνικῆς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως οἰκογενειακῆς.

Ἐὰν θελήσῃ κανεὶς νὰ παραβάλλῃ τὴν σημερινὴν γυναικὰ μὲ τὴν γυναικὰ τῆς ἀρχαιότητος θὰ ἴδῃ ὅτι ἡ διαφορὰ εἶναι τόσον μεγάλη ὥστε νὰ μὴ ἡμπορέσῃ ὅσο καὶ ἂν προσπαθῆσῃ νὰ εὐρη κανὲν σχεδὸν σημεῖον τῆς μιᾶς τὸ ὀποῖον νὰ ὀμοιάξῃ πρὸς τὴν ἄλλην.

Ἀλλὰ ὅσον μεγάλη καὶ ἂν εἶναι ἡ διαφορὰ αὐτὴ δὲν μὰς κάμνει σχεδὸν καμμίαν, ἐντύπωσιν, διότι τόσοι αἰῶνες παρηλήθον ἀπὸ τότε καὶ ἡ μεταβολὴ ἐγένετο τόσον σιγὰ καὶ ἀραιὰ καὶ μὲ τόσην μικρὰν διαφορὰν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ ἀπὸ αἰῶνα εἰς αἰῶνα, ὥστε μπορεῖ νὰ εἶπῃ κανεὶς ὅτι εὐρίσκε ὀχι παρὰξενον ἀλλὰ φυσικὴν τὴν μεταβολὴν αὐτὴν.

Ἐντύπωσιν βεβαίως θὰ ἔκαμνεν ἂν ἐγένετο ἀποτόμως καὶ στιγμαία ἀλλὰ ὀπως ἔγινε παρηκολούθησε τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ ὅτι μετεβάλλετο κάθε φορά, μετεβάλλετο σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς.

Καὶ ἂν σήμερον κανεὶς θελήσῃ νὰ κατηγορήσῃ κάτι ποῦ γίνεται, μέσα ὀμως στὰ ὀρια τῆς ἠθικῆς, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνα καθυστερημένο μυαλὸ ποὺ ἔχει παρακολουθήσει τὴν ἐξέλιξιν καὶ δὲν βρίσκεται πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὸ πνεῦ-

ματῆς ἐποχῆς μας.

Ἄλοι γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ὅτι ἡ γυναίκα καὶ ὀς οἰκογένεια καὶ ὀς ἄτομον καὶ ὀς κοινωνία ὑπῆρξε ἀνάλογος τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς τῆς.

Ἐὰν πάρωμεν μιὰν Ρωμαίαν δέσποιναν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀρχαίας Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ ἐνδυμασία τῆς ἀποτελεῖτο ἀπὸ ἕνα χυτῶνα ποδῆρη ἐπέχοντα θέσιν σημερινοῦ ὑποκαμίσου, ἐπάνω δὲ ἀπ' αὐτὸν ἐφόρει μιὰν ἐσθῆτα μὲ χειρίδας ἡ ὀποία ὀνομάζετο στολὴ εἰς τὴν ὀσφύν δὲ ζώνην ἡ ὀποία τὴν περιέσφυγγε. Ὄσάκις ὀμως ἐξήρχετο τῆς οἰκίας τῆς ἐσυνίθηζε νὰ φορῆ καὶ ἐπενδύτην ὀμοιάζοντα περίπου πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἱμάτιον. Καὶ τὰ κοσμήματα δὲν τῆς ἦσαν ἄγνωστα. Εἰς τοὺς πόδας εἶχεν ὑποδήματα καλύπτοντα ὀλον τὸν πόδαν καὶ συγκρατούμενα ἔμπροσθεν διὰ ταινίας διασταυρουμένης.

Αἱ Ρωμαῖαι δέσποιναι ἔκ τὸς τῶν οἰκογενειακῶν φροντίδων, δηλαδὴ τῆς εὐπρεπείας τῆς οἰκίας τῶν καὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων τῶν, εἶχον καὶ κοινωνικὰς ἐλευθερίας, ἡδύνατο νὰ ἀναμιγνύονται εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ συζύγου τῶν, νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὸν συμβουλὰς, νὰ τὸν συνοδεύωσιν εἰς τοὺς περιπάτους καὶ εἰς τὰς δημοσίας τελετὰς ἀλλὰ πάντοτε μὲ ἐξιοθαύμαστον ἐξιοπρέπειαν καὶ μὲ τρόπους ἀληθινῆς ἀριστοκρατίδος. Καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν δὲ εἶχον τόσο μεγάλην ἐπίδρασιν ὥστε ὀταν κάποτε ὁ Κάτων ὁ Πρεσβύτερος ἠθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὰς διὰ νόμου νὰ μὴ ἐξέρχονται φοροῦσαι κοσμήματα ἐματαίωσαν τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου τούτου διὰ μιᾶς διαδηλώσεως τὴν ὀποίαν ἔκαμαν ἀπαντοῦσαι τοῦτο.

Ἀλλὰ καὶ Ρωμαῖαι δέσποιναι μετεβλήθησαν μετὰ τὰς κατακτήσεις τῶν καὶ μετεβαλον ἐντελὼς τὸν βίον τῶν.

Ἐνῶ δηλαδὴ αἱ Ρωμαῖαι τῶν ἀρχαίων χρόνων ἔζων περιορισμένοι εἰς τὸν οἶκον τῶν μὲ τὰ ἀπλὰ ἐνδύματά τῶν καὶ οἱ σύζυγοι τῶν ἦσαν ἀπόλυτοι κύριοι αὐτῶν καὶ ἡδύνατο, νὰ κρίνωσιν καὶ νὰ καταδικάσωσιν αὐτὴν καὶ εἰς θάνατον ἀκόμη, ἡ καὶ νὰ τὴν ἀποπέμψωσιν ἐκ τῆς οἰκίας τῶν, σὺν τῷ χρόνῳ κατέληξαν νὰ ἐξέρχονται τοῦ οἴκου τῶν ἐνδεδυμένοι πολυτελῶς, νὰ μεταβαίνουν εἰς τὸ θέατρον ἡ τὸν ἱππόδρομον καὶ νὰ δειπνοῦν ἀκόμη ἐξω τῆς οἰκίας τῶν.

Τὴν κόμην αὐτῶν ἐφρόνζον νὰ περιποιῶνται καλῶς καὶ μάλιστα αἱ πλούσιαι, ἔβαφον δὲ αὐτὴν κατὰ προτίμησιν ξανθὴν καὶ ἐχορτώνοντο κυριολεκτικῶς διὰ κοσμημάτων ποικιλίαν τῶν ὀποίων ἔφεραν εἰς φῶς αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Πομπηίας. Ἐπίσης ἐφόρουσαν δερμάτινον στηθόδεσμον καὶ ἔβαφον τὸ πρόσωπον διότι ταίψιμῦθια καὶ εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην ἀκόμη ἐποχὴν δὲν ἦσαν ἄγνωστα. Τέλος δὲ ἄρχισαν νὰ ἀναμειγνύονται καὶ εἰς τὰ πολιτικά, ἰδίως δὲ εἰς τὰς ἐκλογὰς.

Ὄτω λοιπὸν βλέπομεν ὅτι ἡ Ρωμαῖα γυνὴ οὐδὲ ὀπως ὑπέστησε εἰς τὴν γυναικείαν πρόοδον, ἀλλὰ ἀπεναντίας μεγάλως συνέβαλεν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς γυναικὸς, εἰς θέσιν αὐτὴ σήμερον εὐρίσκεται.

Ἀναστ. Μανουσοπούλου

Τάξις Δ

Γυμνάσιον Θελέων Χανίων

ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ο ΧΑΜΑΙΛΕΩΝ

Ἀκοῦτε συχνὰ τὸνομά του· τὸ μεταχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι γιὰ νὰ πειράξουν κανένα, ποὺ ἀλλάζει συχνὰ γνώμες καὶ τρόπους. Μὰ οἱ πὸ πολλοὶ δὲν ἤξεύρουν τί ἐξαιρετικὸ πλάσμα εἶναι ὁ Χαμαιλέων. Λίγα εἶναι τὰ ζῶα, ποῦ ἔχουν τόσα προσόντα. Καὶ πρῶτα δὲν ἔχει καμμιά σχέση, οὔτε μακρινὴ συγγένεια, μὲ τὸ λιοντάρι, ποῦ μοιάζει τὸνομά του.

Μονάχα πώς κατοικοῦν καὶ οἱ δύο εἰς τὴν Ἀφρική. Ὁ Χαμαλαίων λοιπὸν εἶναι ἓνα ἔρπετό. Ἄμα τὸ πρωτοεἰδῆ κανεῖς σὲ καμιὰ ζωγραφιά τὸ παίρνει γιὰ καμιὰ χονδροκαμωμένη σαύρα, πού εἶναι ἑξαδέλφη τις. Πόση ὁμῶς διαφορὰ ἀναμεταξὺ τους!.. Πού εἶναι ἡ εὐκίνησια καὶ ἡ ζωηρότης τῆς σαύρας!.. Ὁ Χαμαλαίων προχωρεῖ ἀργά, ἀλλὰ μὲ ἀσφάλεια. Σὲ κάθε πόδι ἔχει ὅ δάκτυλα, πού χωρίζονται σὲ δύο ομάδες: τρία ἀπὸ τὴ μιά μεριά καὶ δύο ἀπὸ τὴν ἄλλη. Μοιάζουν λίγο τὰ πόδια του μὲ τοῦ παπαγάλου. Κι' ἔτσι σάν νὰ εἶναι χέρια, κρατοῦν στερεὰ τὸ δένδρο. Ἐχει καὶ μιὰ μεγάλη οὐρὰ, σωστὸ πέμπτο χέρι. Τοῦ χρησιεύει γιὰ νὰ πιάνεται ἀπὸ τὰ κλαριά, ὅπως σὲ μερικοὺς πιθήκους. Δὲν κινδυνεύει λοιπὸν νὰ πέση. Κάθετα καὶ βλέπει γύρω του. Μὰ πὼς βλέπει; ὑπάρχουν μάτια καὶ μάτια σάν τοῦ χαμαιλέοντος δὲν βρίσκει κανεῖς παρὰ σὲ μερικά ψάρια. Τὸ ἓνα κυττάζει τὴν ἀνατολὴ καὶ τὸ ἄλλο τὴν δύση. Ὅχι πὼς εἶναι στραβὰ. Εἶναι μεγάλα σάν βγαλμένα ἀπ' τὴν κόχη τους κι' εἶναι σκεπασμένα μ' ἓνα δέσμα, πού ἔχει μόνο εἰς τὴν μέση μιὰ τριπίτσα γιὰ νὰ περνᾷ τὸ φῶς. Καὶ κινιέτε τὸ καθεὶνα χωριστὰ. Ἦμπορεῖ μὲ τὸ δεξιὸ νὰ παραμονεύῃ μιὰ πεταλοῦδα καὶ μὲ τ' ἀριστερὸ νὰ βλέπῃ μήπως ἔρχεται κανένας ἐχθρὸς. Καὶ τί τρώγει νομίζετε αὐτὸ τὸ περίεργο ἔρπετό; Μύγες καὶ πεταλοῦδες. Σὰς φαίνεται βέβαια ἀστεῖο πὸς κνηγᾷ ἔντομα, πού πετοῦν, αὐτὸς, πού θέλει βασιλικά ἔξοδα νὰ κάμῃ ἓνα βῆμα. Ἄλλ' ἐδῶ θὰ ἰδῆτε τὸ ποῖο περίεργο. Κάθετα ἀνάμεσα στὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ παραμονεύει. Δὲν τὸν ξεχωρίζετε εὐκόλα, γιατί τὸ χροῶμα του ἀλλάζει εὐκόλα καὶ γίνεται ὁμοῖο μὲ τὸ χροῶμα τοῦ μέρους ὅπου κάθεται, πράσινο, ἂν κάθεται σὲ φύλλα πράσινα.

Παίρνει ὅλα τὰ χρώματα κι' ὅλες τὶς ἀλλαγές της. Μία πεταλοῦδα ἔρχεται ἀνύποπτη καὶ κάθεται μιὰ πιθαμὴ μακρύτερα. Ὅσο νὰ κάμῃ ὁμῶς αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ φίλος μας, ἡ πεταλοῦδα θὰ ἐπισκεφθῇ 1000 λουλοῦ δια. Μὰ ὁ χαμαιλέον ἔχει ἓνα ὄπλο μοναδικὸ καὶ γρήγορο καὶ ἀπ' αὐτὸ δὲν ξεφεύγει ποτὲ τὸ κυνήγι του! Ἐχει τὴν γλώσσα του, θεὸ μου, τί γλώσσα εἶναι ἐκείνη; Δὲν εἶναι πιά γλώσσα εἶναι ἓνα σφουγγάρι δεμένο σ' ἓνα λάστιχο. Ἐνῶ λοιπὸν ἡ πεταλοῦδα κάθεται ἡσυχῇ στὴ γειτονιὰ του, ὁ χαμαιλέον σάν σφαῖρα ρίχνει τὴ γλώσσα του καὶ τὴν πιάνει. Καὶ νὰ ἰδῆτε μεγαλοπρέπεια ἐκείνην τὴν στιγμή! μιὰ πιθαμὴ τὸ σῶμα. μιὰ πιθαμὴ ἡ οὐρὰ καὶ ἄλλη μιὰ πιθαμὴ ἡ γλώσσα ἔξω ἀπ' τὸ στόμα. Ὅταν δὲ θυμώνει, θαρρεῖς πὼς θὰ χαλάσῃ τὸν κόσμο. Ἡ ῥάχη του κυρτώνεται καὶ ἡ καμποῦρα του φαίνεται μεγαλοπρεπεστάτη... Ἡ περικεφαλαία, πούχει στὸ κεφάλι ξεχωρίζει πῶς πολὺ. Τὸ σῶμά του ὀλόκληρο καὶ μάλιστα τὸ δέσμα τοῦ λαιμοῦ, φουσκώνει, ἀνοίγει τὸ στόμα του ὅσο μπορεῖ καὶ σφυρίζει δαιμονισμένα.. Τὰ μάτια του στριφογυρίζουν καὶ τὸ κορμί του ταλαντεύεται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ. Καὶ οἱ δειλὲς σαύρες καὶ καμιὰ φορὰ καὶ μεγαλύτερα ζῶα νοιώθουν τρομάρα φοβερή... Ὑπάρχουν 50 εἰδῶν χαμαιλέοντες. Ὁ πῶς μεγάλος ζῆ στὴ Μαδαγασκάρη κι' εἶναι μακρὸς 36 πόντους καὶ ὁ ποῖο μικρὸς στὴ Νότιο Ἀφρική καὶ εἶναι μόνο 6 πόντους. Οἱ ἄνθρωποι ὁμῶς, πού τοὺς μοιάζουν, πού ἀλλάζουν δηλαδὴ, ἀνάλογα μὲ τὴν περίσταση, γνώμη καὶ τρόπους καὶ ιδέες, ὅπως ἐκείνος τὸ χροῶμα του, ζοῦν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Γεωργία Τζιτζιφιανᾶκη Μαθήτρια Ἐμπορικῆς

ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗΝ ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΟΥΜΕΘΑ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΑΣ

Κλείστε τὰ μάτια σας καὶ συλλογισθῆτε τί μεγάλη συμφορὰ θὰ παθαίνατε ἂν δὲν μπορούσατε νὰ βλέπετε. Σκοτάδι καὶ καταδίκη φρικτὴ Κόσμο θ' ἀκούτε καὶ κόσμο δὲν θὰ βλέπετε. Φαντασθῆτε τί δυστυχεῖς ἄνθρωποι εἶναι οἱ τυφλοὶ. Εἶναι περιττὸν νὰ ποῦμεν λοιπὸν πόσο σπουδαία, πόσον ἀναγκαῖα εἶναι τὰ μάτια μας γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν εὐτυχία μας. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι τόσο σπουδαία καὶ χρήσιμα γι' αὐτὸ κοιτάζετε πὼς ὁ θεὸς τὰ ἔχει στὸ πρόσωπο τοποθετημένα. Γύρω γύρω κόκκαλα τριγυρίζουν τὸ δολδὸ τοῦ ματιοῦ πού εἶναι μέσα στὴν ὀφθαλμικὴ κόγχη. Ἀπ' ἔμπρὸς πάλιν τὰ βλέφαρα πού ἀνοίγουν καὶ κλείνουν χωρὶς καὶ νὰ τὸ καταλαβαίνουμε πολλὰ φορὲς καὶ βλέφαριδες στὴν ἄκρη, ἔτοιμες νὰ ἐμποδίσουν κάθε σκόνῃ καὶ μικρόβιο νὰ μῆ μέσα στὰ μάτια μας. Κοιτάζετε ἀκόμη πὼς τεχνικὰ κλείνουν αἱ βλέφαριδες! οἱ ἐπάνω δταν κλείνουν γυρίζουν στὸ τέλος πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ αἱ κάτω πάλιν στρέφονται πρὸς τὰ κάτω χωρὶς νὰ συμπλέκονται. Παρατηρήσετε πάλιν τοὺς ἀδένες πού θγαίνουν τὰ δάκρυα. Εἰς τί ἄραγε νὰ μᾶς χρησιμεύουν οἱ δάκρυα; Θυμηθῆτε ἀπὸ ποῖο μέρος τοῦ ματιοῦ θγαίνουν τὰ δάκρυα. Καὶ μ' ὅλη αὐτὴ τὴν προφύλαξιν τὰ μικρόβια μπαίνουν στὰ μάτια μας, γιατί ἐμεῖς οἱ ἴδιοι τὰ δάζομε μέσα. Τί θὰ ἐλέγατε ἂν ἐμανθάνατε πὼς ἀπὸ τὰ 200 παιδιὰ πού ἔχει ἓνα σχολεῖο τὰ 40—50 ἢ καὶ περισσότερα ἔχουν ἄρρωστα τὰ μάτια τους; Πολὺ γρήγορα τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἢ θὰ τυφλωθοῦν ὅλως διόλου ἢ θὰ χαλάσουν καὶ θὰ ἀδυνατίσουν τὰ μάτια τους, ἢ θὰ ὑποφέρουν γιὰ λίγο ἢ πολὺ φοβεροὺς πόνους ἀπὸ τὰ μάτια τους. Γιὰ ν' ἀποφύγωμεν λοιπὸν τὰ βάσανα καὶ τὴν ἀσθένεια τῶν ματιῶν μας, τὰ ἔξοδα καὶ τοὺς γιατροὺς καὶ νὰ ἔχωμεν δυνατὰ καὶ γερὰ τὰ μάτια σ' ὅλη μας τὴ ζωὴ, πρέπει νὰ προσέχωμεν πάντα. 1) Νὰ μὴ διαβάζωμεν οὔτε σὲ πολὺ δυνατὸ φῶς τοῦ ἡλίου οὔτε σὲ φῶς πολὺ ἀδύνατο, θὰμπὸ ἢ φῶς πού τρεμοσβύνει. Τὰ μάτια μας κουράζονται καὶ θαθουλώνουν δταν διαβάζωμεν τὴ νύχτα μὲ ἀδύνατο φῶς. 2) Ὅταν ἐργαζόμεθα (διαβάζωμε ἢ γράφομε) πρέπει νὰ κρατοῦμεν τὸ κεφάλι μας σὲ μιὰ

ἀπόστασι 25—30 ἑκατὸ ἀπὸ τὸ βιβλίον παιδιὰ πού διαβάζωμεν ἀπὸ κοντὰ, θὰ πάθουν ἀπὸ μιὰ φοβερὴ ἀσθένεια πού λέγεται μυωπία. Τὰ παιδιὰ πού ἔχουν τὴ μυωπία συχνὰ εἶναι καὶ ἀσθενικά, γιατί ἂν παρατηρήσετε θὰ ἰδῆτε ὅτι ὅπως σκύβουν δὲν μποροῦν οὔτε νὰ ἀναπνεύσουν καλὰ οὔτε τὸ αἷμα τους μπορεῖ νὰ κυκλοφορήσῃ καλὰ οὔτε ὁ σκελετὸς των νὰ ἀναπτυχθῇ κανονικά. Τὴ σημασία ἔχουν αὐτὰ γιὰ τὴν υγεία καὶ τὴν ὁμορφιὰ τοῦ σώματος. Εὐτυχῶς ἡ μυωπία μπορεῖ νὰ θεραπευθῇ ἂν τὸ παιδί ἐξ ἀρχῆς φορέσῃ γυαλιὰ κατάλληλα. Εὐτυχῶς ἡ μυωπία μπορεῖ νὰ θεραπευθῇ. 3) Ἐπίσης δταν ἐργαζόμεστε, τὸ φῶς πρέπει νὰ ἔρχεται ἀπὸ ἀρ.στερὰ καὶ ὄχι ἀπ' ἔμπρὸς. 4) μὴ κοιτάζωμε κατὰματα τὸν ἥλιο ἢ τὸ ἠλεκτρικὸ φῶς. 5) Νὰ μὴ πηγαινῶμε κοντὰ σὲ παιδιὰ πού ἔχουν πονόμαστο ἢ τρέχουν τὰ μάτια τους ἢ ἔχουν κόκκινα μέσα τὰ μάτια. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἔχουν φοβεροὺς ἀσθενεῖες πού λέγονται πονόμαστο τραχώματα κ.λ.π. Ἀπὸ τὴν τελευταία αὐτὴ ἀσθένεια οἱ μισοὶ πού τὴν ἔχουν γίνονται τυφλοὶ. Προσοχὴ λοιπὸν εἰς τὰ παιδιὰ αὐτὰ. Τὸ ἑλληνόπουλο πού φροντίζει γιὰ υγεία τοῦ ὄχι μόνον δὲν παίζει μαζί τους ἀλλὰ τίποτε ἀπὸ ὅτι ἐγγίζωμεν, (πετσέτα βιβλία παιγνίδια) δὲν τὸ πιάνει καθόλου στὰ χέρια του. 6) Μερικὰ ἀνάθαρτα παιδιὰ ἐπίσης δταν παίζουν πετοῦν μὲ τὰ χέρια τους ψηλὰ σκόνῃ. Τί κατὰ κάνουν στὰ μάτια τους αὐτὰ τὰ παιδιὰ! Τί κατὰ στὰ χέρια τους καὶ στὸ πρόσωπο τους; Πολὲς φορὲς στὰ μάτια τῶν παιδιῶν αὐτῶν μπαίνουν μικρὰ ξυλαράκια [ἢ σκόνῃ μὲ χιλιά δύο μικρόβια. Καὶ τὰ παιδιὰ αὐτὰ τότε πού δὲ ξέρουν τρίβουν τὰ μάτια τους χωρὶς νὰ γνωρίζουν ὅτι ἔτσι τὰ ἐρεθίζουν, καὶ τὰ κάνουν κόκκινα καὶ ὑποφέρουν. Γιὰ αὐτὸ δταν μῆ κανένα κανένα τέτοιο ξυλάκι στὰ μάτια μας δὲ πρέπει νὰ τὰ τρίβωμεν μὲ χέρια ἀπλута μάλιστα ὅπως κάμουν μερικά ἀμαθῆ παιδιὰ. Μιχαὴλ Μπιτσάκης Β. τάξ. Πρακτικὸς Λυκείου

Τὸ Περιοδικὸν μας καθιερεῖ στήλην ἰδιαίτεραν ἀλληλογραφίας μεταξὺ μαθητικῶν Κοινοτήτων διὰ τὴν μεταξὺ τῶν ὁμῶδων ἀνταλλαγὴν ἰδεῶν καὶ γνωμῶν.

Ξαναφάνηκα ακόμη πιο χαρούμενο... Γύριζε τώρα κατά της τριανταφυλλιάς με το μοναδικό μπιουμπουκίκι μισάνοικο και τιτίλιζε γλυκά. "Ημουν μαγεμένη από την γοητευτική χάρι του.

"Εξαφνα τινάχτηκερο μαγεμένη! "Ενας πελώριος γάτος άγριος κοκκινωπός είχε πλησιάσει άπαράτηρητα και τώρα σερόνταν ύπουλα, πολύ κοντά στο σπυριγίζακι. Άγο ακόμη και θα τ' άρπαζε να το ξεσχίσει με τα άπαίδια νύχια του.

Κινήθηκα αθύόμητα προς το μέρος τους. "Ο κίνδυνος που διέτρεχε το πτωχό πλασματάκι μ' έκιμανε άνω κάτω.

Τότε όμως έγινε κάτι πολύ παράξενο μέσα στην ψυχή μου. Μια ένδομοςχος ανεξήγητος φωνή με πρόσταξε να σταθώ. και ήκίνησέ μου παρέλυσε και έζησα μερικές στιγμές άληθινής αγωνίας. Με τα μάτια όλάνοιχτα έβλεπα τον γάτο να πλησιάζει όλόενα και το πουλάκι να περιέρχεται άκομη έντελώς άνύποπτο τις γύρω ώμορφιές.

"Άχ! μα έλα γύρισε λοιπόν άμοιρο! Δέν νοιώθει τον κίνδυνο; θα πεθάνης; Σε λίγο δέν θα με ηπαρά ένα φτερό άπ' την γλυκεριά σου ύπκορξή. Δέν πόσο φορικός είναι ο έχθρος σου, πόσο ύπουλα σέρνεται σε σένα! Ελά! όμως είναι στο χέρι σου να σωθής, με τα φτερά σου, που είναι προθύμα μόλις τα προστάξης να σε φέρουν όσο ψηλά κε' όσο γρήγορα θέλεις! Θεέ μου πέσε...

Μα όχι! Την ώρα που ο γάτος άπλωσε τα νύχια του, εκείνο γύρισε και με μια άστραπτική κίνηση και μια τρομαγμένη φωνούλα, πέταξε ψηλά...

Άναστέναξα γεμάτη άνακούφιση. "Ενα φοβερό θύρος σηκώθηκε άπ' την ψυχή μου!

"Ο γάτος νεαούρισε έξαγρωμένος έπειδή έχασε την όρεκτική λεία του. Μου φάνηκε ακόμη πιο σιχαμένος από άπαίσιος.

Ητι όρεμη ύστερα, έκαμα μια μικρή άύτοφυ χολογία για να νοιώσω τη παράξενη στάση μου. Θέλετε να σας την εξηγήσω και σας; Νά! Δέν ξέρω πώς... Μου φάνηκε κείνη την ώρα πώς έβλεπα την

Ώδια την ζωότητα στα νύχια της συκοφαντικής της κακής της μαθηθείας, του δόλου, και με κατέλαθε άσυγκράτητος πόθος να τη δω να σωθή μόνη της με τα δικά της φτερά, να λάμψη με το άγνό φως της, για να φανή έτσι άκόμη πιο μύριση ή κάθε ποταπότητα....

ANNA KANDARAKH

Χανιά 28-1-32

Η ΕΥΤΥΧΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

—Μάννα δός μου μάννα.
—Μά σκέψου παιδί μου! μουτό τον καιρό... πλημύρα είναι έξω.

Έδεις όμως πώς σήμερα είναι ή τελευταία μέρα της παραστάσεως και δέν πλώ χάνω τ' ώραι αυτό δράμα.

"Όσο κι αν προσπάθησε ή μητέρα μου να με συμβουλεύσει να την άκούσω έγω έμεινα άνένδοτος... ή άλήθεια χαλασμός κόσμου ήταν έξω είχε και τόσες λάσπες. Το πείσμα όμως το πονηρόν είχε φωλιάσει μέσα μου. Και τα πιο θερά, και τα πιο στοργικά της μάννας μου λόγια την στιγμήν έκείνην δέν θάβρισκαν άπήρηση στην καρδιά μου.

—Δέ λογαριάζω τίποτε έλεγα κι' ο κόσμος να χαλάσει έγω δέν θα χάσω την ταινία αυτήν.

Κι' οι μαγικές της εικόνες ξετυλίγονταν στη φαντασία μου. Και στο τέλος το πείσμα μου νίκης την έπιμονήν τη; μάννας μου. Μούριξε κατάμουτρα τα λεπτά και μούλε με τονον κυρίο; Πήγαινε. Συνήλιθα, τότε, μετάνωσα, θέλησα να τρέξω στην άγκαλιά της να ζητήσω συγγώμη μα ο φακός του κινηματογράφου πρόβαλλε μπροστά μου σαν άόρατος φραγμός... "Άρπαξα μια άμπελλα και βγήκα έξω.

Κατέβαινα άπ' ένα κατηγορικό στενό δρόμο... Η βροχή δέν ήτο τώρα τόσο όρημητική. πατώντας με τις μύτες των παπουτσιών μου περπατούσα προσέχοντας μη τό πόδι μου βουλιάξει σε κανένα λακάκι. Άπ' τις δυο πλαγιές έτρεχε το νερό όρημητικό, χείμαρρος σωστός, παρασέρνοντας ό,τι εύρισκε.

"Όλων το βήμα ήτο βιαστικό κι' ή ράχη τους κυρτή. Κάποτε —κάποτε άστραφτε θαμπωτικά και άπολούσε βροντή μακρονη που νόμιζες ότι κάρα πολλά φορτωμένα με πέτρες άδειάζανε μαζί κι' άπότομα... "Αν κι' ή βροχή εξακολουθούσε να πέφτει πυκνή μακροά στόν όρίζοντα πρόβαλλε ή "Ιρις πολύχρωμη και χαριτωμένη. Είχα ξεχάσει και τον κινηματογράφο και τα λόγια της; μάννας μου. "Εφθασα στο Συντριβάνι όπου πολλοί είχαν

καταφύγει κατ' άπό την σκέπην κάποιου καφερείου. Θα εξακολουθούσα το δρόμο μου, αν μια σκηνή δέν με κρατούσε και μένα εκεί πέρα. "Ενα παιδάκι ρακένδυτο μικρό έως άκω έών άδίνατο και άγρό ζητούσε βοήθεια άπλώνοντας το τρεμάμενο χεράκι του, τα χείλη του μελανιασμένα άνοίγανε έλαφρά άφήνοντας τρεμουλιαστή φωνή με ψυθύρισμα συγκινητικό!

—Μις δεκάρα κύριε...
Τά συμπαθητικά του χαρακτηριστικά πάνω του ήταν χαραγμένα ο πόνος και ή θλήψες μουκόψαν νο βήμα. Στάθη και με κάποια περιέργεια και συμπάθεια παρακολούθησα το φτωχό παιδάκι.

Περισσότερον από δέκα φορές έως περισσότερον τό χέρι του άπλώθηκε και τα χείλη του ν' άφήσανε την μικρήν αίτησιν. Μα και όλες αυτές τις φορές κανένα χέρι δέν βρέθηκε για μια στιγμή ν' άπλώσει κι' αυτό και ν' άφήσει βοήθεια, παρηγοριά. Πόση χαρά δέν νοιώθει ο πτωχός όταν του χαρίζουν μια δεκάρα και πεντάρα άκόμη. Άμέσως θυμήθηκα τα χρήματα που ε δώση ή μάννα μου για τον κίνηματογράφο. Βύθισα χαρούμενος τό χέρι μου στην τσέπη μου και ζήτησα να βγάλω για να του δώσω μερικά άπό κείνα. Στο άγγιγμά τους όμως νόμισα πως κάποιος άόρατος πανι άπλώθηκε μπροστά μου πάλι τον κίνηματογράφο θυμήθηκα... Δίστασα τώρα και τράβηξα τό χέρι μου βλέποντας λυπετερά το φτωχό παιδάκι. "Η σκέψη μου λίγο με παρηγόρησε. Γιατί, είπα μέσα μου δέν δεινών αυτοί που ή τσέπη τους βαρύνει από λεφτά. Τι να δώσω έγω ο φτωχός.

"Ο μικρός περίλυπος και με κεφάλι σκυφτό προχώρησε προς τα πάνω σέρνοντας τα βήματά του την τελευταίαν στιγμή αντίκρισα τα μάτια του; Πώς είχαν βουρκώσει.

Προχώρησα και γώ πίσω του δέν ξέρω γιατί... Μανιακά έσφυγα στη φούχτα μου τα λεφτά. "Ο κίνηματογράφος στη φαντασία μου διαλύθηκε σαν τ' άλαφρότερο σύννεφο... "Ο μικρός πήγαινε τώρα βιαστικότερα. Πέρασε δρόμους πολλούς και στο τέλος μπήκε σε ένα στενό που τα σπίτια έφτανε τόνα πάνω σ' άλλο. Στάθηκε μπρός σε ένα χαμηλό κι' ετοιμόροπο σπίτι και χτύπησε την πόρτα αυτή άνοιξε άμέσως και τό παιδάκι χάθηκε πίσω της.

Δίπλα στην πόρτα ήταν κάποιος παράθυρο με τις γυλιές κατεβασμένες. Πλησίασα και κύταξα μέσα περιέργα ένα στενό δωματάκι μ' έπιπλα λιγοστά και παλιά. Στην γωνιά άχύρινο στρώμα και πάνω σ' αυτό έαπλωμένη μια γυναίκα βρισκόταν με πρόσωπον σιεγνό κι' άγρό. Τα μά-

γούλά της; φλογισμένα και τα μάτια της προσιμένα και κόκκινα σαν να τάρωγε φλόγα πυρετού.

Μπροστά της άκίνητο στεκόταν τό παιδάκι με βλάμματα ριγμένα στο γυμνό πάτωμα. Κάποιον πόνο ξεχώριζες μέσα τους Πίσω του ένα μικρό κοριτσάκι —ή άδελφούλα του— έμεινε όρθιο άμίλητο με τα μάτια καρφωμένα στον άδελφόν της σαν κέ τι μαγανία να περιμένε για να βγει άπ' τα χείλη του. Το βλέμμα της μάννας στηρίχθηκε πάνω του έρωτισματικό, πικρό, άπελπισμένο.....

Στάντικρυμά του ο μικρός ντροπαλό χαμήλωσε τα μάτια του.

"Η συγκίνηση τον έκινε βγάζοντας λυγμό έπιασε στην άγκαλιά της μάννας του, που τούσφιξε με λαχτάρα με πόνο

—Τίποτα!... Τίποτα!.....

Βγήκε σαν μακρινός άνείλαλος με άπ' τό δώματιο. Σφιχτήκε ή καρδιά μου, πλημμύρισε τό στήθος μου από συγκίνηση. Τούχω άμέσως και με τα λεφτά που έχω άγόρασα ψωμί άπ' τον άντικρινό Φούρνο... "Επειτα γύρισα και χτύπησα την πόρτα.... Σε λίγο πρόβαλλε στάνοιγμά της τό ξανθό κεφαλάκι της μικρούλας με τα μάτια κλαμμένα. "Αφήνω τό ψωμί στα χεράκια της και χωρίς να πώ λέξη τρέχω έξω

Την στιγμήν έκείνην πάνω στον ουρανό μια φωτεινή άκτιδα ξεγλύστρισε μες άπ' τα σύννεφα και φαινόταν σαν να μου χαμογελούσε....

Με τό καλό που έκαμα κέρδισα δυο άλλα καλά γνώρισα την ευτυχία; Γλύτωνα από 2 πληκτικές ώρες κλεισμένος μες την σκοτεινήν αίθουσα του κίνηματογράφου κι' ηύρα άνοιχτή την ποθητή της μητέρας μου άγκαλιά... Κι' όταν της είπα τί έγεινε μου άποκρίθηκε συγκινημένη

—"Εκανες παιδί μου, μια ωραία, μια εύγενική πράξη.

Ίρις Φόρτε
Τάξιν Γ'
Μαθήτρια Γυμνασίου Θηλέων

ΜΙΑ ΑΛΗΘΕΙΑ

"Ο κόσμος σήμερα δέν έχει σταλιά στο πρόσωπο ντροπή ή άτιμία τονε βρέχει από τα νύχια ως τη κορφή.

Φίλος κανέναν δέν ύπάρχει για λίγο μόνο κι' αν βρεθθί γίνεται γιατί κέτι θάχη άπ' τη φιλιό ν' ώφεληθθί

Μιχαήλ Μπλαζουδάκης
Πρακτικόν Λύκειον Τάξιν Δ'

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΣ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος με επιβλητική μεγαλοπρέπεια γιορτάστηκε από τα σχολεία ή γιορτή των τριών Ισραελικών.

Όλα τα εκπαιδευτήρια ένκλησιασθήσαν στο γαό των Είσοδιων και μετά την θείαν λειτουργίαν ώμλήσαν περί της δράσεως των άνδρων τούτων.

—Εγώ Μαρία φοβούμαι πολύ τά φυσικά. Έσύ ποιό μάθημα; Έγώ Καρίνα τά Μαθηματικά. Αυτά αι κάτι παρόμοια θά άκονγέ τις στον περίβολον του Γυμνασίου μας αυτές τις μέρες Είναι Φεβρουάριος. Το πρώτο δεκαπενθήμερον του έλαττωματικού αυτού μηνός είναι σημαϊνον και έξαιρετικό για το μαθητόκοσμο Είναι αι ήμέρες των έξετάσεων. Πόσα συναισθήματα μάλλον άπροοδιόριστα δέν κατέχουν την ψυχήν της κάθε μιάς μας. Άς φαντασθώ κανείς περί τας 35 μαθητριάς σε κάθε τάξι αιτίνες άνάμενον με άγωνία και φόβον το δόσιμο των ζητημάτων.

Μά είναι πράγματι άξιον φόβου και άγωνίας το πένσιμα δεδωμένου ότι από τας έξετάσεις άν όμι καθολοκληρίαν τουλάχιστον έν μέρει έξιοτάται η προαγωγή μας. Έγώ δίδω την ύπόσχσιν εις τούς μαθητάς ότι άν κάποτε γίνω ύπουργός της παιδείας, θά καταργήσω τις έξετάσεις εάν επικρατήση καθ' όλην την γραμμήν ο φεμινισμός.

Άς παρακαλοῦν λοιπόν. —Η άθλητική μας ομάδα ήτις καθημερινώς άσκειται λόγω των έξετάσεων διέκοψε τας προπονήσεις ίνα τας επαναλάβη εις πρώτην εύκαιρίαν.

—Τσπερα από τόσο χιόνι και άβρα έφάνηκε πάλι ο ήλιος ντροπαλός ντροπαλός και ρίχνει τις άκτίνες του τις ευεργετικές σε μās πού τόσον τις επιθυμούμεν. Έτσι θά μπορούσαμε να κάμωμε και καυμιά έκδρομούλα εάν οι καθηγηταί μας τό εγκρίνουν.

Ζαχαρένια Ι. Σπερελάκη
Μαθήτρια Γυμνασίου Θηλέων

Τό περιοδικόν μας προκηρύσσει διαγωνισμόν διά την συγγραφήν ένός Διηγήματος Πασχαλινού

Τά δύο πρώτα καλλιτέρα θά δημοσιευθούν εις την μαθητικήν πρόοδον. Οί συγγραφής των θά λαμβάνουν τό Περιοδικόν δωρεάν επί έν έτος.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Δημοσιεύομεν την ακόλουθη επιστολήν Διευθυντού Διδάκτου Ηρακλείου

Πρός τής Μαθητικής Κοινότητας Γυμνασίων Θηλέων.

Είς Χανία

Έλάβαμεν την από 30 παρελθόντος επιστολήν σας καθώς και τά φυλλάδια του περιοδικού «Μαθητική Πρόοδος» τά όποια έστειλατε για τούς μαθητάς του Διδασκαλείου.

Οί μαθηταί και μαθήτριάς του Διδασκαλείου καθώς και τό προσωπικόν σας συγχαίρει θερμά για την ευγενή σας προσπάθεια και σας ευχονται από την καρδιά τους την πραγματοποίησιν του ύψηλού σκοπού του περιοδικού σας για να επικοινωνήσουν πνευματικά με τις στήλας του περιοδικού σας οι μαθηταί και μαθήτριάς των σχολείων, να έξυψωθούν πνευματικά και ήθικά και να τρέφονται με άνώτερα και ευγενή ιδεώδη

Μαζί με τά συγχαρητήρια όλων μας δεχθήτε και τις εγκάρδιες ευχές για την επιτυχία του ευγενικού σας σκοπού.

Ο Διευθυντής του Διδασκαλείου

Ρ. Μπουργώτος

Υ. Γ. Μαθηταί ένεγράφησαν 70 και δύναστε να μās στέλνετε τά σχετικά φύλλα.

Αί μαθητικά Κοινότητες του Γυμνασίου μας εύχαριστούν θερμώς τον Κύριον Διευθυντήν του Διδασκαλείου διά τὰ καλά του λόγια. Η προαγωγή της προσωπικότητος των παιδων επεβλήθη πράγματι σήμερα ως μία κυριώτερα ανάγκη της διαπαιδαγωγικής των. Καλοῦμεν όλας τας μαθητριάς και μαθητάς, τας Κοινοτήτας των εις μέαν πνευματικήν επικοινωνία διά μέσου του περιοδικού μας. Έτσι θά πραγματοποιήσωμεν πράγματι ό τι μās ευχεται ο καλός Διευθυντής του Διδασκαλείου Ηρακλείου.

Έν Νεαπόλει τη 2-2-32

Άγαπηταί συνάδελφοι

Καθώς γνωρίζομεν όλοι αι μαθήτριάς και οι μαθηταί αποτελούμεν μίαν οικογένεια.

Διαυτό ως τέκνα της αυτής οικογενείας πρέπει να γνωρισθώμεν και να αλληλογραφώμεν

τακτικά. —Ως έκ τούτου επιθυμούμεν όπως μανθάνωμεν τά περι των προόδων σας την ύλην την όποιαν έχετε διδαχθῆ έως τώρα και έν γένει να συνεννοῦμεθα περί διαφόρων σχολικών ζητημάτων.

Έμεις εδώ προσδεύομεν εις όλα τά μαθήματα, αλλά περισσότερο εις τά έργόχειρα και τά οικιακά τά όποια διδασκόμεθα από ειδικούς καλώς πεπαιδευμένους καθηγητάς.

Πολλά δε έκ τούτων έντελοῦμεν αι ίδιαι εις τό σχολείον Η Μαθητική Κοινότης μας καλώς διοργανωμένη μοι άνέθεσεν να επικοινωνήσω μαζί σας και τούτο πράττω σήμερα.

Πολύ θά ευχαριστηθώμεν εάν λάβωμεν επιστολάς σας σχετικές με την ζωήν σας έν τῷ σχολείω και την δράσιν της μαθητικής κοινότητος σας.

Όσάκις λαμβάνομεν τό περιοδικόν σας εύχαριστούμεθα πολύ δλέπουμεαι τας προόδους σας.

Σας παρακαλοῦμεν να δεχθήτε μερικὰς φωτογραφίας έκ της ζωής μας και μετά χαράς μας θά λάβωμεν ιδικά σας.

Έχετε τούς χαιρετισμούς των μελών της Μαθητικής Κοινοτήτος μας

Διατελώ μετά άπειρου αγάπης

Μαρία Σαοράη

Σύστασις:

Μαρία Σαρρή

Μαθήτρια Γης τάξεως Άνωτέρου Παρθεναγωγείου Νεαπόλεως Μεραμβέλλου,

ΣΤΗΛΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Παρακαλοῦμεν τούς Διευθυντάς των Σχολείων ή τας Μαθητικάς Κοινοτήτας όσαι δέν έχουν λάθει τυχόν αντίτυπα περιοδικού μας ή έλιπη να μās τό γνωρίσωσι διά την τακτοποίησιν τυχόν τοιούτου άτόπου

Μαθητικής Κοινοτήτος Παρθεναγ. Νεαπόλεως.

Εύχαριστούμεν διά τὰ καλά σας λόγια και συνδρομήν.

Άποστέλλομεν αντίτυπα

Β. Θεοίτην Πρόεδρον Β. Α τάξεως Γ. Γυμνασίου Θεσσαλονίκης. Εύχαριστούμεν για τὰ καλά σας λόγια και συνδρομήν. Ο σκοπός του περιοδικού μας περιέπεται όπως γράφετε εις τό κύριον άρθρον, είναι άλλως τε ο σκοπός τον όποιον επιδιώκει κάθε μαθητικόν περιοδικόν. Ποῦ βρίσκεται σεις ότι αλληλοσυγκρούονται αι επιδιώξεις του περιοδικού μας. Τό διηγημά σας θά δημοσιευθῆ.

Γιάννην Σκορδίλην μαθητήν ένταθθ. Τό χρονογραφημά σας δέν έχει πολὺ ένδιαφέρον. Στί

λε τίποτα άλλο οδισιστικότερον.

Ίωάννην Γαλάνην μαθητήν ένταθθ. Δυστυχώς ή παγωνιά έπέρασσε ώστε οι έντυπώσεις που μās γράφετε περί αυτής παύουν πλέον να είναι επίκαιροι. Έπιφυλατσόμεθα να τό δημοσιεύσωμεν εις τούς πρώτους άντικυκλώνας.

Τσίγκον και Μπερτάκην Μαθητάς.—Θά δημοσιευθούν οτι μās έστειλατε

Μαθητριάς Διδασκαλείου Νηπιαγωγείου Καστορίας.—Άναμένομεν ύλην σας διά τό περιοδικόν μας.

Σήμερα δημοσιεύομεν επιστολήν των μαθητικών Κοινοτήτων Γυμνασίου Νεαπόλεως Κρήτης προς τας Κοινοτήτας του Σχολείου μας. Είς τό επόμενον θά δημοσιεύσωμεν την άπάντησιν των Κοινοτήτων του Γυμνασίου μας.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—Παπῆς και παιδάκι

Μιά φορά ένας παπῆς θέλοντας να πειράξῃ ένα παιδάκι του λέει.

—Άν μου πῆς μικρό μου πουνε ο θεός θά σου δώσω ένα πορτοκάλι.

Και ο μικρός χωρίς να τό χάση δως περιμένε ο παπῆς του λέει

—Άν μου πῆτε σεις; πάτερ μου και που δέν είναι εγώ θά σας δώσω δύο.

Έλένη Νευράκη
Β' Τάξις

Παῦλος: «Η γάτα θά φύγη»

Ο Δάσκαλος: Και κατά προσεακτικά Γιαννάκι;

Ο Γιαννάκις: Ψιτ! ψιτ! ψιτ!

Ο Καθηγητής: Όταν σε μιὰ έξίσωση έχεις γνωστούς και άγνωστούς τι κάνεις;

Ο Μαθητής: άφηρημένος Χαιρετώ μόνο τούς γνωστούς.

Η μητέρα λέγει στα τέσσερα παιδιά της:

—Τό μεσημέρι θά σῆς κάμω κιμά

Κι' ο μικρός Άλέκος έντρομος

Και τούς τέσσερις μαμμά;